

НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ А.Д., Нови Сад

**КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЗА ГОДИНУ ЗАВРШЕНУ НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2015.
И ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА**

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад (у даљем тексту „Матично друштво“) и њених зависних предузећа (у даљем тексту „Група“) који укључују консолидовани извештај о финансијској позицији са стањем на дан 31. децембра 2015. године и консолидовани извештај о укупном резултату, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину завршену на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и реално и објективно приказивање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања, као и за интерне контроле за које руководство сматра да су неопходне за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало услед проневере или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о овим консолидованим финансијским извештајима. Ревизију консолидованих финансијских извештаја извршили смо у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди захтевају да поступамо у складу са начелима професионалне етике и да планирамо и извршимо ревизију на начин који нам омогућава да стекнемо разумно уверење да консолидовани финансијски извештаји не садрже материјално значајно погрешно приказивање.

Ревизија подразумева примену поступака ради прибављања ревизорских доказа о износима и обелодањивањима садржаним у консолидованим финансијским извештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика од настанка материјално значајног погрешног приказивања у консолидованим финансијским извештајима, настало услед проневере или грешке. При процени ових ризика, ревизор цени интерне контроле релевантне за састављање и реално и објективно приказивање консолидованих финансијских извештаја Групе у циљу избора адекватних ревизорских поступака у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о делотворности интерних контрола Групе. Ревизија такође обухвата оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и прихватљивости рачуноводствених процена које је извршило руководство, као и оцену општег приказа консолидованих финансијских извештаја.

Верујемо да су ревизијски докази који смо прибавили довољан и адекватан основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно финансијску позицију Групе са стањем на дан 31. децембра 2015. године, резултате њеног пословања и токове готовине за годину завршену на тај дан у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Миљивоје Нешовић
Лиценцирани ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Београд, 02. фебруар 2016. године

**Нафтна индустрија Србије А.Д.
Нови Сад**

Консолидовани финансијски извештаји

31. децембар 2015.

Нафтна индустрија Србије А.Д. Нови Сад

Консолидовани финансијски извештаји 31. децембар 2015.

С А Д Р Ж А Ј :

Консолидовани извештај о финансијској позицији	3
Консолидовани извештај о укупном резултату	4
Консолидовани извештај о променама на капиталу	5
Консолидовани извештај о токовима готовине	6
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	
1. Опште информације	7
2. Преглед значајних рачуноводствених политика	7
3. Кључне рачуноводствене процене и просуђивања у примени рачуноводствених политика	19
4. Нови рачуноводствени стандарди	22
5. Управљање финансијским ризиком	24
6. Информације о сегментима	27
7. Готовина и готовински еквиваленти	30
8. Потраживања по основу продаје и друга потраживања	31
9. Залихе	33
10. Остала обртна имовина	33
11. Некретнине, постројења и опрема	35
12. Инвестиционе некретнине	37
13. Гудвил и остала нематеријална улагања	39
14. Инвестиције у заједничка улагања	41
15. Потраживања по основу продаје и друга дугорочна потраживања	41
16. Одложени порески расходи, нето	42
17. Остала стална имовина	43
18. Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	43
19. Додављачи и остале обавезе из пословања	43
20. Остале краткорочне обавезе	44
21. Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	44
22. Дугорочне финансијске обавезе	44
23. Резервисања за обавезе и трошкове	46
24. Акцијски капитал	48
25. Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	48
26. Трошкови производње и прераде	48
27. Трошкови продаје, општи и административни трошкови	49
28. Трошкови пореза изузев пореза на добит	49
29. Трошкови запослених	49
30. Остали расходи, нето	49
31. Нето губици по основу курсних разлика	50
32. Финансијски приходи	50
33. Финансијски расходи	50
34. Порез на добит	50
35. Пословне комбинације	51
36. Потенцијалне обавезе	51
37. Најзначајнија друштва Групе	52
38. Трансакције са повезаним правним лицима	53
39. Порески ризици	55
40. Преузете обавезе	55
41. Догађаји након датума извештавања	56

НИС Група

Консолидовани извештај о финансијској позицији

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Имовина	Напомена	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Обртна имовина			
Готовина и готовински еквиваленти	7	19.271.435	8.326.704
Краткорочни финансијски пласмани		201.087	6.413
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	8	34.948.713	51.690.689
Залихе	9	24.178.244	39.130.966
Потраживања за више плаћен порез на добит		1.629.761	2.656.695
Остала обртна имовина	10	6.225.886	7.841.611
Стална имовина намењена продаји		21.703	-
Укупно обртна имовина		86.476.829	109.653.078
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	11	247.213.423	232.389.851
Инвестиционе некретнине	12	1.336.060	1.381.832
Гудвил и остала нематеријална улагања	13	7.155.279	7.494.340
Инвестиције у заједничка улагања	14	1.188.659	1.008.221
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања	15	14.656.649	72.680
Дугорочни финансијски пласмани		321.006	240.698
Одложена пореска средства, нето	16	4.268.741	4.853.600
Остала стална имовина	17	3.399.135	4.572.897
Укупно стална имовина		279.538.952	252.014.119
Укупно имовина		366.015.781	361.667.197
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	18	17.135.875	14.832.341
Добављачи и остале обавезе из пословања	19	29.364.018	43.751.998
Остале краткорочне обавезе	20	6.537.802	5.322.163
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	21	10.445.185	9.031.015
Резервисања за обавезе и трошкове	23	2.256.470	2.508.552
Укупно краткорочне обавезе		65.739.350	75.446.069
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочне финансијске обавезе	22	100.313.640	93.588.043
Резервисања за обавезе и трошкове	23	9.451.111	9.012.584
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		109.764.751	102.600.627
Капитал			
Акцијски капитал	24	81.530.200	81.530.200
Резерве		(530.528)	(452.813)
Нераспоређена добит		109.698.142	102.696.156
Капитал који се може приписати власницима Друштва		190.697.814	183.773.543
Капитал који припада учешћима без права контроле		(186.134)	(153.042)
Укупан капитал		190.511.680	183.620.501
Укупно обавезе и капитал		366.015.781	361.667.197

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Кирил Кравченко
Генерални Директор

2. фебруар 2016. године

Антон Фјодоров
Финансијски Директор

НИС Група

Консолидовани извештај о укупном резултату

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Напомена	Година која се завршила 31. децембра	
		2015	2014
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса		200.653.405	250.478.264
Остали приходи од продаје		10.025.244	8.048.509
Укупно приходи од продаје	6	210.678.649	258.526.773
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	25	(122.163.519)	(147.663.757)
Трошкови производње и прераде	26	(18.904.743)	(18.116.244)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	27	(16.539.131)	(20.262.917)
Трошкови транспорта		(1.021.136)	(1.072.913)
Трошкови амортизације	11,13	(14.281.849)	(12.757.430)
Трошкови пореза изузев пореза на добит	28	(5.009.182)	(5.860.905)
Трошкови истраживања		(55.050)	(1.579.778)
Укупно пословни расходи		(177.974.610)	(207.313.944)
Остали расходи, нето	30	(1.653.269)	(1.086.409)
Пословни добитак		31.050.770	50.126.420
Нето губитак на курсним разликама	31	(8.061.447)	(13.234.463)
Финансијски приходи	32	430.161	397.238
Финансијски расходи	33	(4.363.682)	(3.419.642)
Укупно остали расходи		(11.994.968)	(16.256.867)
Добитак пре опорезивања		19.055.802	33.869.553
Порески расходи	34	(3.864.403)	(3.497.767)
Одложени порески расходи	34,16	(583.694)	(2.533.344)
Порез на добит		(4.448.097)	(6.031.111)
Нето добит		14.607.705	27.838.442
Укупно остали резултат			
Ставке које накнадно неће бити признате у добитку			
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	23,16	2.810	273.088
Ставке које могу накнадно бити признате у добитку			
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају		(37.288)	17.608
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		(42.434)	(380.965)
		(79.722)	(363.357)
Укупно остали губитак		(76.912)	(90.269)
Укупна добит		14.530.793	27.748.173
Нето добит / (губитак) која се може приписати:			
- Акционарима НИС-а		14.638.790	27.939.243
- Учешћима без права контроле		(31.085)	(100.801)
Нето добит		14.607.705	27.838.442
Укупна добит / (губитак) која се може приписати:			
- Акционарима НИС-а		14.563.885	27.857.757
- Учешћима без права контроле		(33.092)	(109.584)
Укупна добит		14.530.793	27.748.173
Зарада по акцији која се може приписати Акционарима НИС-а			
- Основна зарада по акцији (РСД по акцији)		89,78	171,34
Просечан пондерисани број акција (у милионима)		163	163

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група

Консолидовани извештај о променама на капиталу

Година која се завршила 31. децембра 2015. и 2014. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Напомена	Капитал који се може приписати власницима Друштва				Учешћа без права контроле	Укупно капитал
	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно		
Стање на дан 1. јануара 2014. године	81.530.200	(98.174)	87.564.495	168.996.521	(43.419)	168.953.102
Добит (губитак)	-	-	27.939.243	27.939.243	(100.801)	27.838.442
Остали укупни приход (расход)						
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	17.608	-	17.608	-	17.608
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	23,16	-	273.088	273.088	-	273.088
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања	-	(372.182)	-	(372.182)	(8.783)	(380.965)
Укупан (расход) приход за годину	-	(354.574)	28.212.331	27.857.757	(109.584)	27.748.173
Расподела дивиденди	-	-	(13.080.705)	(13.080.705)	-	(13.080.705)
Укупно трансакције са власницима, признате у капиталу	-	-	(13.080.705)	(13.080.705)	-	(13.080.705)
Остало	-	(65)	35	(30)	(39)	(69)
Стање на дан 31. децембра 2014. године	81.530.200	(452.813)	102.696.156	183.773.543	(153.042)	183.620.501
Стање на дан 1. јануара 2015. године	81.530.200	(452.813)	102.696.156	183.773.543	(153.042)	183.620.501
Добит (губитак)	-	-	14.638.790	14.638.790	(31.085)	14.607.705
Остали укупни приход (расход)						
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	(37.288)	-	(37.288)	-	(37.288)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	23,16	-	2.810	2.810	-	2.810
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања	-	(40.427)	-	(40.427)	(2.007)	(42.434)
Укупан (расход) приход за годину	-	(77.715)	14.641.600	14.563.885	(33.092)	14.530.793
Расподела дивиденди	-	-	(7.639.380)	(7.639.380)	-	(7.639.380)
Укупно трансакције са власницима, признате у капиталу	-	-	(7.639.380)	(7.639.380)	-	(7.639.380)
Остало	-	-	(234)	(234)	-	(234)
Стање на дан 31. децембра 2015. године	81.530.200	(530.528)	109.698.142	190.697.814	(186.134)	190.511.680

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група

Консолидовани извештај о токовима готовине

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Напомена	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Токови готовине из пословних активности		
Добитак пре опорезивања	19.055.802	33.869.553
Корекције за:		
Финансијске расходе	33 4.363.682	3.419.642
Финансијске приходе	32 (430.161)	(397.238)
Амортизација	11,13 14.281.849	12.757.430
Корекције за остала резервисања	609.201	(2.059.681)
Исправка вредности потраживања	27 (6.735.272)	2.963.963
Отпис обавеза	(565.958)	(42.257)
Нето губитак по основу нереализованих курсних разлика	6.655.496	10.860.547
Остале неготовинске ставке	1.209.528	1.790.417
	19.388.365	29.292.823
Промене на обртном капиталу:		
Потраживања од продаје и друга потраживања	7.875.542	4.427.603
Залихе	14.270.312	1.734.439
Остала обртна имовина	551.546	(4.374.989)
Обавезе из пословања и остале обавезе	(7.675.043)	(4.846.102)
Остали порези изузев пореза на добит	1.483.187	277.576
	16.505.544	(2.781.473)
Порез на добит	(2.871.709)	(8.697.928)
Плаћена камата	(2.996.133)	(3.089.785)
Примљена камата	1.909.053	1.000.254
	(3.958.789)	(10.787.459)
Нето токови готовине из пословних активности	50.990.921	49.593.444
Токови готовине из инвестиционих активности		
Одливи готовине по основу стицања повезаних правних лица или другог пословања	-	(874.367)
Одливи по основу датих кредита	(386.333)	-
Приливи по основу датих кредита	56.670	-
Одливи готовине по основу капиталних улагања	(35.178.875)	(44.428.859)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме	634.338	306.276
Остали одливи	(38.435)	(5.654)
Нето токови готовине из инвестиционих активности	(34.912.635)	(45.002.604)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи готовине од примљених кредита	28.081.912	39.931.496
Готовинске отплате позајмљених износа	(25.575.882)	(32.297.660)
Исплата дивиденди власницима Друштва	(7.639.380)	(13.080.705)
Нето токови готовине из активности финансирања	(5.133.350)	(5.446.869)
Нето повећање /(смањење) готовине и готовинских еквивалената	10.944.936	(856.029)
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената	(205)	474.958
Готовина и готовински еквиваленти на почетку године	8.326.704	8.707.775
Готовина и готовински еквиваленти на крају године	19.271.435	8.326.704

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1.1 Опис посла

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата и
- Трговину нафтним дериватима и гасом.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. другог фебруара 2009. године Гаспром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Нафтна индустрија Србије чиме Друштво постаје зависно друштво ПАО Гаспром Њефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Гаспром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и не представљају статутарне финансијске извештаје Групе. Група води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у земљама у којима послује (претежно у Србији). Приложени консолидовани финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ). Ови консолидовани финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Група наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство анализира планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих анализа руководство сматра да је Група способна да настави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип треба да буде примењен у припреми ових консолидованих финансијских извештаја.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

2.2. Основе за припрему

Приложени консолидовани финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обевезе као и инвестиционе некретнине који су одмерени по фер вредности.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је ЕБИТДА која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не подносе ГДО на регуларној бази.

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута“). Консолидовани финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту Друштва и презентациону валуту Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у укупном резултату.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом укупном резултату у оквиру позиције „Нето губитак на курсним разликама“.

(в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала исказане у оквиру Резерви.

2.5. Принципи консолидације

Консолидовани финансијски извештаји укључују рачуне зависних друштава у којима Група има контролу. Контрола подразумева изложеност или право на варијабилне приносе и способност утицаја на те приносе кроз контролу над учешћем. Инвеститор има контролу над учешћем када има право које му омогућава да управља релевантним активностима, односно активностима које значајно утичу на приносе од улагања. Инвеститор је изложен или има право на варијабилне приносе из инвестирања када инвеститорови приноси могу да варирају у зависности од резултата улагања. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје Групе од дана када је контрола стечена до дана када она престаје.

При стицању контроле, Група узима у обзир потенцијално значајна гласачка права. Улагања у ентитете које Група не контролише, али у којима има значајан утицај над оперативним и финансијским политикама вреднују се по методи удела, осим за учешћа која задовољавају критеријуме заједничког пословања, које се вреднују на бази учешћа Групе у средствима, обавезама, трошковима и приходима насталим у заједничком пословању. Сва остала улагања су класификована као улагања која се држе до доспећа или као расположива за продају.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(а) *Заједничка пословања и заједнички подухвати*

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања и
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

(б) *Елиминација трансакција при консолидацији*

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

(в) *Учешћа без права контроле*

Учешће у зависним предузећима Групе чији власници нису чланови Групе су приказани одвојено у капиталу у Консолидованом извештају о финансијској позицији. Износи консолидоване нето добити која се односи на матично друштво и компаније са учешћем без права контроле приказани су у Консолидованом извештају о укупном резултату.

2.6. Пословне комбинације

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања, обавеза које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и признатог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у укупном резултату, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у укупном резултату. Трансакциони трошкови који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.8. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, који се могу ефективно подићи у било које време без претходне најаве. Готовинске еквиваленте чине сва краткорочна високо ликвидна улагања која могу бити конвертована у готовину и са роком доспећа до три месеца или краће од датума улагања. Признају се на основу вредности стицања која је приближна њиховој фер вредности.

2.9. Недеривативна финансијска средства

Група класификује своја недеривативна финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања и финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума извештавања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У консолидованом извештају о финансијској позицији Групе зајмови и потраживања обухватају "потраживања од продаје и друга потраживања".

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности и накнадно се мере по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањени за исправку вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања, се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 27). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 27).

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума извештавања када чине краткорочну имовину.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције финансијски приходи. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције финансијски приходи у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у укупни остали резултат.

2.10. Недеривативне финансијске обавезе

Група иницијално признаје финансијске обавезе на дан када су настале. Све остале финансијске обавезе се иницијално признају на дан размене када Група постане уговорним одредбама везана за инструмент. Група престаје да признаје финансијску обавезу када су уговорне обавезе испуњене тј. када је дуг исплаћен, сторниран или истекао. Група класификује недеривативне финансијске обавезе у другу категорију финансијских обавеза. Такве финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности. Након иницијалног признавања, поменуте финансијске обавезе се одмеравају по амортизованој вредности применом методе ефективне каматне стопе. Остале финансијске обавезе обухватају одобрене кредите и позајмице, прекорачења по текућем рачуну и обавезе према добављачима и друге обавезе.

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне.

2.11. Залихе

Залихе се исказују по нижој од цене коштања и нето продајне вредности. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Тестирање обезвређења залиха односно резервних делова услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед обезвређења се признају као трошкови производње и прераде (напомена 26).

2.12. Нематеријална средства

(а) Гудвил

Гудвил који настаје кроз пословне комбинације укључен је у нематеријална улагања. Гудвил се накнадно вреднује по набавној вредности умањеној за обезвређење.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 13).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(б) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

(в) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце за рачунарски софтвер капитализују се у износу трошкова насталих по основу стицања и стављања у употребу односног софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.13. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, некретнине, постројења и опрема Групе исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и резервисања за обезвређење, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средстава.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани укупни резултат у коме су настали.

Аванси дати за некретнине, постројења и опрему као и за средства у припреми се рачуноводствено обухватају у оквиру остале сталне имовине као део дугорочних нефинансијских потраживања.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Прерада:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	7 - 25
Маркетинг и дистрибуција:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	5 - 15
Остало:	3 - 50

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на сваки датум извештавања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом укупном резултату у оквиру позиције 'Осталих расхода, нето' (напомена 30).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.14. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Група користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*); и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(б) Трошкови развоја основних средстава и нематеријалних улагања

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које “доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацавање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређење средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање врши се увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање који су предмет процене групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у коме се налазе.

(е) Обезвређење – потерљена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

За потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса провера, да ли је дошло до умањења њихове вредности, врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива.

Губитак због обезвређења се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови.

2.15. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства којем је потребно значајно време да би се оспособило за употребу односно продају (квалификовано средство) капитализују се као део набавне вредности тог средства. Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду када настану.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.16. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина која се држи ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине углавном обухватају бензинске станице и пословне објекте дате у најам на период дужи од годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности која се заснива на ценама понуде на активном тржишту коригованим, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене фер вредности се признају у консолидованом укупном резултату у оквиру Осталих прихода/расхода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да набавна вредност може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.17. Акцијски капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као акцијски капитал.

2.18. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Групе, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.19. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватно него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се износ обавезе може поуздано проценити. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу, у ком случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум извештавања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум извештавања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у државне пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Примања запослених дефинисана Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

(в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе и учешће у добити на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је из раније праксе проистекла изведена обавеза.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

У 2014. години Група је започела нови трогодишњи процес (2015 – 2017) програма подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 23).

2.22. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденду.

2.23. Закупи

Закуп под условима под којима Група суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у консолидованом извештају о финансијској позицији Групе. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.24. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје сирове нафте и гаса, као и нафтних деривата, материјала, роба и услуга у оквиру редовног пословања Групе. Приход се исказује без ПДВ-а, акциза, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(в) Приход од продаје услуга

Група продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена завршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен завршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен завршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(г) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају обезвређења потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

2.25. Трошкови транспорта

Трошкови транспорта који се признају у консолидованом извештају о укупном резултату представљају трошкове транспорта сирове нафте и нафтних деривата кроз мрежу нафтовода, трошкове поморског и железничког транспорта сирове нафте и нафтних деривата, као и све друге трошкове доставе и манипулативне трошкове.

2.26. Трошкови текућег одржавања

Трошкови текућег одржавања који не представљају значајна улагања на средствима признају се као расход у периоду када настану.

Трошкови привременог затварања постројења ради оправки и превентивног одржавања настали у процесу прераде нафте признају се као расход у периоду када настану.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршена ревизија и каснијим периодима ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим консолидованим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама утврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на одређене износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико би се процењени корисни век употребе разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2015. године била би већа/мања за 1.321.495 РСД (2014: 1.177.238 РСД).

3.3. Обезвређење гудвила

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГГ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконттовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервисања, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд.

3.4. Обезвређење недеривативних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Група узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованој вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконттованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру исправке вредности потраживања и пласмана.

3.5. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) за додатна примања запослених укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавеза.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за додатна примања запослених. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуна садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7,6% (уместо коришћене 6,6%), садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 10,3%, односно 6,1% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 0,5%, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 12% односно 6,6% за јубиларне награде.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3.6. Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, ценовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум извештавања засноване на важећим законима у свакој држави где је лоцирана пословна актива Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 7,6% (уместо коришћене 6,6%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за 339.439 РСД (2014: 481.611 РСД).

3.7. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 36).

3.8. Утицај недавних кретања цена сирове нафте

У складу са промена у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност средстава и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност средстава достиже своју садашњу вредност.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, ако цена нафте падне за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности средстава и њихове садашње вредности (14,7 млрд. РСД).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утиција уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ

Одређени број нових стандарда, измена и допуна и тумачења стандарда важећи су за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2016. године и нису раније усвојени од стране Групе.

МСФИ 9, Финансијски инструменти - део 1: класификација и мерење. МСФИ 9, који је објављен у новембру 2009. године, замењује оне делове МРС 39, који се односе на класификацију и мерење финансијских средстава. МСФИ 9 је додатно мењан и допуњаван октобра 2010. године, новембра 2013. и јула 2014. да би се решило питање класификације и мерења финансијских обавеза. Главне карактеристике стандарда су:

- Финансијска средства треба да се сврстају у две категорије: она која се накнадно вреднују по фер вредности (било кроз добит или губитак, или кроз остали резултат), и она која се накнадно вреднују по амортизованој вредности. Одлука о класификацији се доноси приликом почетног признавања. Класификација зависи од пословног модела за управљање финансијским инструментима правног лица и од карактеристика новчаног тока инструмента које проистичу из уговора.
- Инструмент се накнадно вреднује по амортизованој вредности само уколико се ради о инструменту дуга и ако су испуњена оба од следећих услова (а) циљ пословног модела правног лица је да држи средства у циљу наплате уговорених токова готовине, и (б) уговорени новчани токови од средстава представљају само исплату главнице и камате (то јест, постоје само „основне карактеристике кредита“). Сви остали дужнички инструменти треба да се мере по фер вредности кроз добит или губитак.
- Сви инструменти капитала се накнадно вреднују по фер вредности. Власнички инструменти који се држе ради трговине мере се по фер вредности кроз добит или губитак. За све остале инструменте капитала, приликом почетног признавања може се направити неопозиви избор да се нереализовани и реализовани добици и губици признају кроз остали резултат, а не кроз добит или губитак. Добици или губици по основу фер вредновања не могу се накнадно признати у добитку или губитку. Ова врста избора може се вршити за сваки инструмент појединачно. Дивиденде се приказују у добитку или губитку, све док представљају принос од инвестиције.
- Већина захтева МРС 39 за класификацију и мерење финансијских обавеза преузети су непромењени у МСФИ 9. Кључна промена је да ће правно лице морати да прикаже ефекте промена у сопственом кредитном ризику финансијских обавеза одређених по фер вредности кроз добит или губитак у овире осталог резултата. Измена МСФИ 9 из новембра 2013. године, омогућава правном лицу да настави да мери своје финансијске инструменте у складу са МРС 39, али да у исто време користи унапређења рачуноводства у МСФИ 9.
- МСФИ 9 уводи нови модел за признавање губитака по основу обезвређења - модел очекиваних кредитних губитака (ОКГ модел). Ради се о приступу у "три етапе", који се базира на промени кредитне способности финансијских средстава од момента почетног признавања. У пракси то значи да ће компаније морати да одмах евидентирају губитак једнак 12-то месечном ОКГ приликом почетног признавања финансијских средстава која нису обезвређена (или ОКГ за укупни животни век када су у питању потраживања од продаје). У случају значајног раста кредитног ризика, обезвређење се мери помоћу укупно очекиваног ОКГ-а, пре него једногодишњег ОКГ-а. Модел укључује поједностављивање за закуп и потраживања од продаје.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

- Уведена је значајна измена у хеџ рачуноводству која ће омогућити правним лицима да своје активности на управљању ризима боље прикажу у финансијским извештајима. Посебно, измене у МСФИ 9, проширују обухват хеџираних ставки на које је применљиво хеџ рачуноводство (компоненте ризика нефинансијских ставки могу се одредити под условом да су појединачно идентификоване и поуздано мерљиве; деривати могу бити укључени као део хеџоване ставке; групе и нето позиције могу да буду опредељене као хеџ ставке, итд). Измене у МСФИ 9 такође проширују подобност хеџ инструмената омогућавајући да финансијски инструменти који се вреднују по фер вредности кроз добит или губитак буду опредељени као хеџ инструменти. Суштинска разлика у односу на модел хеџ рачуноводства у МРС 39, је одсуство 80-125 процентног прага за ефективну заштиту и захтев да се изврши ретроактивно тестирање ефикасности заштите. Према МСФИ 9 моделу, неопходно је да постоји економски однос између хеџоване ставке и хеџ инструмента, без квантитативног прага.
- Унапређена обелодањивања о стратегији управљања ризицима правног лица, новчаним токовима из хеџинг активности и утицају хеџ рачуноводства на финансијске извештаје.

Обавезни датум ступања на снагу МСФИ 9 је 1. јануар 2018. године. МСФИ 9 (2014) замењују МСФИ 9 (2009), МСФИ 9 (2010) и МСФИ 9 (2013), али ови стандарди остају на располагању и за примену уколико релевантни датум почетне примене пада пре 1. фебруара 2015. године. Група не планира да усвоји стандард пре обавезног ступања на снагу и тренутно процењује утицај новог стандарда на консолидоване финансијске извештаје.

Измене МСФИ 11 - Заједнички аранжмани (објављене у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2016. године) односе се на рачуноводствену евиденцију стицања учешћа у заједничком пословању. Изменом је додата нова смерница за евидентирање стицања учешћа у заједничком пословању који чини основу аранжмана.

Измене и допуне МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 - Нематеријална имовина (објављене у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2016. године) појашњење прихватљивих метода амортизације. У овој измени ИАСБ појашњава да метод амортизације на бази прихода није адекватан, јер приход од вршења делатности укључује и коришћење средстава, и генерално је одраз и других фактора, а не само коришћења економских бенефита садржаних у средствима. Група тренутно процењује утицај измена на своје консолидоване финансијске извештаје.

МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (објављен у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године). Нови стандард уводи основно начело да приход мора да буде признат када је контрола над робом и услугама пренета на купца, по купопродајној цени. Сва роба и услуге са грешком морају бити одвојено признате, а евентуални попусти или рабати на уговорену цену морају се алоцирати појединачно по елементима из уговора. Када се пренос права располагања не обавља истовремено за сву робу из било ког разлога, минимални износ прихода треба да буде признат, уколико не постоји значајан ризик укидања. Трошкови настали ради осигурања уговора са купцима треба да буду капитализовани и амортизовани током периода стицања бенефита произашлих из уговора. Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје консолидоване финансијске извештаје.

Измене и допуне МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји и МРС 28 - Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате (објављене септембра 2014. године и децембра 2014. године, ступају на снагу за периоде који почињу на дан или после датума одређеног од стране ИАСБ-а) односе се на рачуноводствено обухватање стицања удела у заједничком подухвату. Уколико основу подухвата чине немонетарна средства цео добитак или губитак биће признат од стране инвеститора. Ако средства не задовољавају дефиницију заједничког пословања, инвеститор признаје добитак или губитак у обиму других инвеститорских интереса. Измене ће важити само када инвеститор продаје или уложи средства код свог придруженог друштва или у заједнички подухват, не у заједничко пословање. Измене из децембра 2014. године треба да појасне да субјекат који инвестира треба да вреднује по фер вредности кроз добит или губитак, сва своја зависна друштва која су и сами инвестициони субјекти.

Осим ако није другачије наведено горе, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења значајно утицати на консолидоване финансијске извештаје Групе.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Иницијатива за измену обелодањивања у МРС 1 (издато у децембру 2014. године, ступа на снагу за годишње периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2016. године). Стандард је измењен како би се разјаснио концепт материјалности и објашњава потребе групе у припреми обелодањивања. Стандард такође пружа нове смернице за подзбирове у финансијским извештајима и даје додатне примере могућих начина обелодањивања. Измене такође уводе објашњење да позиције обелодањене у извештају о финансијском позицији, билансу добитка и губитка и другог укупног резултата, могу да буду агрегиране и дисагрегиране уколико је релевантно и додатно упутство које се односи на подзбирове у овим извештајима и појашњавају да удео правног лица у Осталом укупном резултату повезаног правног лица које се консолидује методом капитала и заједника улагања треба да буде приказана агрегирано као једна линија у зависности од тога да ли ће накнадно бити или неће бити рекласификовано у биланс успеха.

Група тренутно процењује утицај иницијативе на своје консолидоване финансијске извештаје.

МСФИ 16 - лизинг (објављен у јануару 2016. године, ступа на снагу за годишње периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2019.). Компанија може да изабере да примењује МСФИ 16 пре тог датума, али само ако примењује МСФИ 15, приходи од уговора са клијентима. МСФИ 16 замењује претходни Стандард о лизингу, МРС 17 - лизинг, и тумачења.

Главне карактеристике стандарда:

- МСФИ 16 дефинише лизинг као уговор који преноси на купца ("закупопримца") право да користи средство за неки период у замену за накнаду. Компанија оцењује да ли уговор садржи лизинг на основу тога да ли корисник има право да контролише коришћење идентификованог средства за одређени временски период.
- Помоћу МСФИ 16 мењају се рачуноводствени захтеви за лизинг који су дати у МРС 17 и елиминише се класификација лизинга као оперативног лизинга или финансијског лизинга захтевано МРС 17 а, уместо тога, уводи се рачуноводство једног лизинг модела. Применом тог модела, закупопримац је дужан да призна:
 - (а) средства и обавезе за све врсте лизинга са роком дужим од 12 месеци, осим ако је основно средство од мале вредности; и
 - (б) умањење вредности средства лизинга одвојено од камата на лизинг у билансу успеха.
- МСФИ 16 суштински унапређује рачуноводствене захтеве за закуподавца у МРС 17.

МСФИ 16 не мења обрачун за услуге. Иако се лизинг и услуге често комбинују у једном уговору, износе који се односе на услуге није потребно извести у билансу стања. МСФИ 16 треба да се примени само на компоненту закупа уговора о лизингу.

Група тренутно процењује утицај МСФИ 16 на своје консолидоване финансијске извештаје.

Осим поменутих, нема других МСФИ и тумачења IFRIC који још увек нису ступили на снагу, а за које се очекује да ће имати материјално значајан утицај на Консолидоване финансијске извештаје Групе.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитном ризику и ризику ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

- (а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курса страних валута и каматни ризик);
- (б) кредитни ризик; и
- (в) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљали ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, надлежна лица у служби финансија у оквиру функције ФЕПА уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса на дан куповине. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР и УСД које превасходно излажу Групу ризику промене девизног курса. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Групе у укупном кредитном портфолију.

На дан 31. децембра 2015. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 1.521.561 РСД (2014: 2.598.250 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР.

На дан 31. децембра 2015. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 5.706.190 РСД (2014: 7.475.597 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима и обавеза према добављачима деноминованим у УСД.

Готовински ток и ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2015. години био би 1.097.184 РСД (2014: 1.048.789 РСД) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихватања инструмената обезбеђења потраживања по разним основама, као и на основу укупне изложености банака према Групи. Када је реч о домаћим банкама, примењује се само други критеријум. Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Служба финансија прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

На дан 31. децембра 2015.	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година	Укупно
Обавезе по кредитима (краткорочни кредити, текуће доспеће и дугорочне обавезе)	20.001.363	87.459.313	20.395.208	127.855.884
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	25.568.682	23.028	-	25.591.710
	45.570.045	87.482.341	20.395.208	153.447.594

На дан 31. децембра 2014.	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година	Укупно
Обавезе по кредитима (краткорочни кредити, текуће доспеће и дугорочне обавезе)	17.275.289	75.256.714	26.337.583	118.869.586
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	39.956.532	23.158	-	39.979.690
	57.231.821	75.279.872	26.337.583	158.849.276

5.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности како би акционарима обезбедила повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговала структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањила дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Дугорочне финансијске обавезе	100.313.640	93.588.043
Краткорочни кредити и текуће доспеће дугорочних обавеза	17.135.875	14.832.341
<i>Минус: готовина и готовински еквиваленти</i>	<i>(19.271.435)</i>	<i>(8.326.704)</i>
Нето дуговања	98.178.080	100.093.680
ЕБИТДА	46.454.755	63.399.047
Коефицијент задужености	2,11	1,58

Група се обавезала (на нивоу Газпром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и ЕБИТДА испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљањем ризиком капитала.

5.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама оствареним на датум извештавања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум извештавања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на датум извештавања.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2015. и 2014. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Групе. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	51.812.987	207.768.345	(48.902.683)	210.678.649
Међусегментни	47.547.891	1.354.792	(48.902.683)	-
Екстерни	4.265.096	206.413.553	-	210.678.649
ЕБИТДА (сегментни резултат)	39.202.090	7.252.665	-	46.454.755
Амортизација	(4.855.284)	(9.426.565)	-	(14.281.849)
Губици због обезвређења (напомена 30)	(13.111)	(572.734)	-	(585.845)
Нето губитак на курсним разликама	(43.223)	(8.018.224)	-	(8.061.447)
Финансијски расходи, нето	(116.178)	(3.817.343)	-	(3.933.521)
Порез на добит	(1.140.427)	(3.307.670)	-	(4.448.097)
Сегментни добитак/(губитак)	32.339.558	(17.731.853)	-	14.607.705

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила дана 31. децембра 2014. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	80.995.753	255.254.695	(77.723.675)	258.526.773
Међусегментни	76.539.271	1.184.404	(77.723.675)	-
Екстерни	4.456.482	254.070.291	-	258.526.773
ЕБИТДА (сегментни резултат)	65.683.172	(2.284.125)	-	63.399.047
Амортизација	(4.117.887)	(8.639.543)	-	(12.757.430)
Губици због обезвређења (напомена 30)	(27.346)	(340.112)	-	(367.458)
Нето губитак на курсним разликама	(184.809)	(13.049.654)	-	(13.234.463)
Финансијски расходи, нето	(42.963)	(2.979.441)	-	(3.022.404)
Порез на добит	(580.889)	(5.450.222)	-	(6.031.111)
Сегментни добитак/(губитак)	60.353.697	(32.515.255)	-	27.838.442

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2015. и 2014. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Нето добит	14.607.705	27.838.442
Порез на добит	4.448.097	6.031.111
Финансијски расходи	4.363.682	3.419.642
Финансијски приходи	(430.161)	(397.238)
Трошкови амортизације	14.281.849	12.757.430
Нето губитак на курсним разликама	8.061.447	13.234.463
Остали трошкови нето	1.653.269	1.086.409
Остали неоперативни приходи, нето*	(531.133)	(571.212)
ЕБИТДА	46.454.755	63.399.047

* Остали неоперативни приходи, нето се већином односе на казне, пенале и остало.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2015		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	638.494	3.022.528	3.661.022
Продаја природног гаса	6.183.349	-	6.183.349
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	6.183.349	-	6.183.349
Продаја нафтних деривата	153.297.126	37.511.908	190.809.034
<i>Малопродаја</i>	49.664.208	-	49.664.208
<i>Велепродаја</i>	103.632.918	37.511.908	141.144.826
Остала продаја	5.997.856	4.027.388	10.025.244
Продаја укупно	166.116.825	44.561.824	210.678.649

	Година која се завршила 31. децембра 2014		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	3.605.885	3.605.885
Продаја природног гаса	3.744.856	-	3.744.856
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	3.744.856	-	3.744.856
Продаја нафтних деривата	194.215.577	48.911.946	243.127.523
<i>Малопродаја</i>	61.771.841	-	61.771.841
<i>Велепродаја</i>	132.443.736	48.911.946	181.355.682
Остала продаја	4.988.217	3.060.292	8.048.509
Продаја укупно	202.948.650	55.578.123	258.526.773

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од 141.144.826 РСД (2014: 181.355.682 РСД) приходи у износу од 23.222.832 РСД (2014: 23.382.492 РСД) односе се на домаћег купца Кнез Петрол доо (2014: ХИП Петрохемију). Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 6.275.159 РСД (2014: 5.485.466 РСД).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је 166.116.825 РСД (2014: 202.948.650 РСД) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио 44.561.824 РСД (2014: 55.578.123 РСД). Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Продаја сирове нафте	3.022.528	3.605.885
Продаја природног гаса (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	10.848.089	9.831.025
Босна и Херцеговина	7.213.882	7.948.661
Румунија	7.052.440	7.833.671
Остала тржишта	12.397.497	23.298.589
	37.511.908	48.911.946
Остали приходи	4.027.388	3.060.292
	44.561.824	55.578.123

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Стална имовина, осим финансијских инструмената и одложених пореских средстава, инвестиција у заједничка улагања и осталу сталну имовину (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Србија	232.868.821	218.176.386
Бугарска	8.246.434	8.524.519
Босна и Херцеговина	8.152.524	8.296.363
Румунија	6.436.983	6.268.690
Мађарска	-	65
	255.704.762	241.266.023

7. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Готовина у банци и благајна	11.302.285	5.117.100
Депозити са доспећем до 3 месеца	6.385.304	1.317.248
Новчана средства на ескроу рачуну	1.562.453	1.636.805
Остала новчана средства	21.393	255.551
	19.271.435	8.326.704

Новчана средства на ескроу рачуну на дан 31. децембра 2015. године у износу од 1.562.453 РСД (31. децембар 2014: 1.636.805 РСД) у највећем делу се односе на депонована средства у складу са условима из купопродајног уговора са Енерговинд д.о.о. (преко којег ће заједничко улагање, будући ветропарк Пландиште бити руковођен).

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***8. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА**

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Потраживања по основу продаје:		
- повезаним лицима	253.057	36.398
- трећим лицима	29.781.907	34.082.509
- држави и компанијама у државном власништву	19.369.662	36.748.488
	49.404.626	70.867.395
Остала потраживања:		
- трећим лицима	209.227	133.654
- држави и компанијама у државном власништву	10.314.622	10.257.988
	10.523.849	10.391.642
Потраживања за нефактурисани приход	660.401	16.268
	60.588.876	81.275.305
<i>Минус исправка вредности потраживања по основу продаје и осталих потраживања:</i>		
- трећим лицима	(9.862.727)	(10.062.347)
- држави и компанијама у државном власништву	(15.777.436)	(19.522.269)
	(25.640.163)	(29.584.616)
Укупно за потраживања по основу продаје	34.948.713	51.690.689

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Неисправљена и недоспела потраживања	27.139.823	24.050.369
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	1.831.215	4.122.003
од 1 до 3 месеца	1.200.167	2.027.385
од 3 месеца до 1 године	2.198.059	10.417.402
преко 1 године	2.579.449	11.073.530
Укупно	34.948.713	51.690.689

Услед неповољних макроекономских услова последњих година, Група је суочена са отежаном наплатом потраживања од друштава у државном власништву. Међутим, Руководство Друштва блиско сарађује са главним дужницима на измиривању наведених дуговања и верује да нето потраживања укључена у старосну анализу у табели изнад, су у потпуности наплатива.

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
РСД	41.704.312	68.417.996
ЕУР	16.348.409	10.733.307
УСД	1.507.433	1.351.117
Остало	1.028.722	772.885
	60.588.876	81.275.305

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	Потраживања по основу продаје и остала потраживања		
	Трећа лица	Држава и компаније у државном власништву	Укупно
На дан 1. јануара 2014. године	9.997.356	19.708.390	29.705.746
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 27)	283.925	45.165	329.090
Укидање резервисања (напомена 27)	(376.282)	(197.384)	(573.666)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(231.095)	(33.903)	(264.998)
Курсне разлике	431.346	1	431.347
Остало	(42.903)	-	(42.903)
На дан 31. децембра 2014. године	10.062.347	19.522.269	29.584.616
На дан 1. јануара 2015. године	10.062.347	19.522.269	29.584.616
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 27)	81.545	49.805	131.350
Укидање резервисања (напомена 27)	(96.971)	(5.703.076)	(5.800.047)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(186.050)	(2.668.176)	(2.854.226)
Курсне разлике	404	45.008	45.412
Пренос са остале обртне имовине (напомена 10)	-	3.105.066	3.105.066
Остали трансфери	-	1.426.540	1.426.540
Остало	1.452	-	1.452
На дан 31. децембра 2015. године	9.862.727	15.777.436	25.640.163

Укидање резервисања у износу од 5.800.047 РСД и отпис ненаплативих потраживања у износу од 2.854.226 РСД у највећој мери се односе на позитиван исход преговора између Друштва и Владе Републике Србије у вези наплате потраживања од Србијагаса. Преговори су завршени усвајањем Закона о преузимању потраживања према Србијагасу од стране Републике Србије. У складу са Законом, Друштво ће наплатити износ од 23.379,767 РСД у наредне две године, при чему је последња рата доспева 31. маја 2018. године. Дана 31. децембра 2015. године Друштво је примило прву уплату од 4.675.953 РСД. У складу са тим, Друштво је рекласификовало дугорочни део потраживања у износу од 11.222.228 РСД (напомена 15) са одговарајућим ефектом дисконтовања.

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у трошкове продаје, опште и административне трошкове у консолидованом извештају о укупном резултату. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања умањена за банкарске гаранције издате за обезбеђење. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје и друга потраживања не садрже средства која су обезвређена.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Сирова нафта	11.069.970	21.306.426
Гас	-	161.206
Нафтни деривати	13.738.263	14.487.028
Материјал	4.120.087	8.529.435
Остало	838.428	802.531
Минус: Исправка вредности	(5.588.504)	(6.155.660)
	24.178.244	39.130.966

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2015	2014
На дан 1. јануара	6.155.660	6.939.005
Исправка вредности залиха (напомена 26)	106.372	11.412
Укидање исправке вредности (напомена 26)	(406.016)	(216.837)
Остало	(267.512)	(577.920)
На дан 31. децембра	5.588.504	6.155.660

10. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дати аванси	536.372	668.211
Потраживања за ПДВ	227.121	163.230
Разграничени ПДВ	2.014.262	2.241.351
Унапред плаћени трошкови	120.106	137.615
Унапред плаћени трошкови царине	33.190	52.281
Унапред плаћена акциза	3.028.713	4.323.747
Остала краткорочна потраживања	14.308.833	21.258.939
Минус: Исправка вредности	(14.042.711)	(21.003.763)
	6.225.886	7.841.611

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 2.014.262 РСД (2014: 2.241.351 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2015. године у износу од 3.028.713 РСД (31. децембар 2014: 4.323.747 РСД) се односи на акцизу плаћену за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизу плаћену за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

Остала краткорочна потраживања се најзначајнијим делом односе на обрачунате камате и спорна потраживања која су обезвређена.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Промене на рачунима исправке вредности осталих краткорочних потраживања су приказане у табели испод:

	<u>Дати аванси</u>	<u>Остала краткорочна потраживања</u>	<u>Укупно</u>
На дан 1.јануара 2014. године	253.069	17.706.623	17.959.692
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 27)	5.688	3.600.138	3.605.826
Укидање исправке вредности (напомена 27)	(13.116)	(393.467)	(406.583)
Остало	(813)	(154.359)	(155.172)
На дан 31. децембра 2014. године	<u>244.828</u>	<u>20.758.935</u>	<u>21.003.763</u>
На дан 1.јануара 2015. године	244.828	20.758.935	21.003.763
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 27)	41.373	186.755	228.128
Укидање исправке вредности (напомена 27)	(4.439)	(1.316.921)	(1.321.360)
Отпис потраживања	(6.503)	(2.760.276)	(2.766.779)
Пренос на потраживања од продаје (напомена 8)	-	(3.105.066)	(3.105.066)
Остало	(4.962)	8.987	4.025
На дан 31. децембра 2015. године	<u>270.297</u>	<u>13.772.414</u>	<u>14.042.711</u>

Старосна структура остале обртне имовине била је следећа:

	<u>31. децембар 2015</u>	<u>31. децембар 2014</u>
Неисправљена и недоспела потраживања	6.071.893	7.370.551
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	30.136	87.273
од 1 до 3 месеца	31.372	130.600
од 3 месеца до 1 године	43.018	70.613
од 1-5 година	46.157	100.452
преко 5 година	3.310	82.122
Укупно	<u>6.225.886</u>	<u>7.841.611</u>

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

11. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2014.						
Набавна вредност	58.161.373	108.204.314	44.958.981	19.127.652	45.176.238	275.628.558
Исправка вредности и обезвређење	(17.442.672)	(28.192.781)	(13.015.775)	(7.989.794)	(4.055.015)	(70.696.037)
Неотписана вредност	40.718.701	80.011.533	31.943.206	11.137.858	41.121.223	204.932.521
Година завршена 31. децембра 2014.						
Повећања	24.029.865	7.515.928	4.250.398	804.322	3.903.692	40.504.205
Аквизиције из пословних комбинација (напомена 35)	-	-	-	-	1.245.216	1.245.216
Обезвређење (напомена 30)	(10.222)	(9.094)	(190.721)	73.430	(64.166)	(200.773)
Амортизација	(3.763.379)	(5.229.830)	(2.056.802)	(717.383)	(4.984)	(11.772.378)
Пренос са (на) нематеријална улагања (напомена 13)	119	-	54.615	-	(1.189.842)	(1.135.108)
Пренос са инвестиционих некретнина (напомена 12)	35.121	9.358	53.000	7.399	-	104.878
Отуђења и отписи	(31.006)	(6.133)	(340.601)	(97.893)	(1.858.209)	(2.333.842)
Остали преноси	246.762	(591.446)	(119.113)	464.179	7	389
Транслационе резерве	174	-	833.794	-	210.775	1.044.743
	61.226.135	81.700.316	34.427.776	11.671.912	43.363.712	232.389.851
На дан 31. децембра 2014.						
Набавна вредност	82.284.653	114.595.854	49.338.344	20.285.937	46.177.226	312.682.014
Исправка вредности и обезвређење	(21.058.518)	(32.895.538)	(14.910.568)	(8.614.025)	(2.813.514)	(80.292.163)
Неотписана вредност	61.226.135	81.700.316	34.427.776	11.671.912	43.363.712	232.389.851
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	82.284.653	114.595.854	49.338.344	20.285.937	46.177.226	312.682.014
Исправка вредности и обезвређење	(21.058.518)	(32.895.538)	(14.910.568)	(8.614.025)	(2.813.514)	(80.292.163)
Неотписана вредност	61.226.135	81.700.316	34.427.776	11.671.912	43.363.712	232.389.851
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	27.210.328	5.655.806	2.813.143	361.018	(6.898.490)	29.141.805
Обезвређење (напомена 30)	(797)	(29.826)	(169.264)	(2.456)	(111.808)	(314.151)
Амортизација	(4.473.662)	(5.757.585)	(2.174.568)	(804.133)	(5.001)	(13.214.949)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 13)	-	-	-	-	87.573	87.573
Пренос са инвестиционих некретнина (напомена 12)	-	-	89.041	(176.424)	-	(87.383)
Прнос на стална средства намењена продаји	-	-	-	(21.703)	-	(21.703)
Отуђења и отписи	(354.857)	(78.373)	(94.796)	(110.898)	(183.975)	(822.899)
Остали преноси	(24.468)	(2.953)	(30.694)	68.972	(400)	10.457
Транслационе резерве	(11)	(1)	55.970	2	(11.138)	44.822
	83.582.668	81.487.384	34.916.608	10.986.290	36.240.473	247.213.423
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	108.928.420	120.288.250	51.644.542	20.010.602	38.640.748	339.512.562
Исправка вредности и обезвређење	(25.345.752)	(38.800.866)	(16.727.934)	(9.024.312)	(2.400.275)	(92.299.139)
Неотписана вредност	83.582.668	81.487.384	34.916.608	10.986.290	36.240.473	247.213.423

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Група је у 2015. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 33.227 РСД (2014: 78.399 РСД), напомена 33.

На крају сваког извештајног периода, руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2015. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") - за детаље видети напомену 3.8. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у износу од 314.151 РСД (2014: 200.773 РСД) за технолошки и физички застарела и расходована средства (напомена 30).

Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви. Детаљи у вези са средствима за производњу нафте и гаса Групе приказани су у табели испод:

	Капитализован и трошкови истраживања	Капитализован и трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2014.						
Набавна вредност	13.222.087	13.397.107	26.619.194	58.161.373	33.510	84.814.077
Исправка вредности и обезвређење	(10.867)	(238.059)	(248.926)	(17.442.672)	(20.267)	(17.711.865)
Неотписана вредност	13.211.220	13.159.048	26.370.268	40.718.701	13.243	67.102.212
Година завршена 31. децембра 2014.						
Повећања	8.004.209	20.994.826	28.999.035	-	-	28.999.035
Пренос са инвестиција у току	(3.619.756)	(20.246.631)	(23.866.387)	23.866.387	-	-
Остали преноси	2.013.886	(527.685)	1.486.201	445.480	(81)	1.931.600
Обезвређење	(1.503)	(15.526)	(17.029)	(10.222)	(49)	(27.300)
Амортизација	(4.439)	-	(4.439)	(3.763.379)	-	(3.767.818)
Отуђења и отписи	(1.691.582)	(139.622)	(1.831.204)	(31.006)	(15)	(1.862.225)
Транслационе резерве	157.847	-	157.847	174	-	158.021
	18.069.882	13.224.410	31.294.292	61.226.135	13.098	92.533.525
На дан 31. децембра 2014.						
Набавна вредност	18.087.173	13.477.995	31.565.168	82.284.653	33.457	113.883.278
Исправка вредности и обезвређење	(17.291)	(253.585)	(270.876)	(21.058.518)	(20.359)	(21.349.753)
Неотписана вредност	18.069.882	13.224.410	31.294.292	61.226.135	13.098	92.533.525
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	4.796.772	18.708.726	23.505.498	100.269	-	23.605.767
Пренос са инвестиција у току	(3.207.817)	(23.902.242)	(27.110.059)	27.110.059	-	-
Остали преноси	463.542	(326.056)	137.486	(24.468)	-	113.018
Обезвређење	-	(10.332)	(10.332)	(797)	(1.982)	(13.111)
Амортизација	(5.001)	-	(5.001)	(4.473.662)	-	(4.478.663)
Отуђења и отписи	(158.627)	(634)	(159.261)	(354.857)	-	(514.118)
Транслационе резерве	(8.142)	-	(8.142)	(11)	-	(8.153)
	19.950.609	7.693.872	27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	19.971.794	7.942.643	27.914.437	108.928.420	33.408	136.876.265
Исправка вредности и обезвређење	(21.185)	(248.771)	(269.956)	(25.345.752)	(22.292)	(25.638.000)
Неотписана вредност	19.950.609	7.693.872	27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***12. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ**

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	2015	2014
Стање на почетку године	1.381.832	1.414.364
(Губици)/Добици на фер вредности (напомена 30)	(124.003)	164.761
Пренос са/(на) некретнине, постројења и опрему (напомена 11)	87.383	(104.878)
Отуђења	(17.554)	(93.462)
Остало	8.402	1.047
Стање на крају године	1.336.060	1.381.832

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 1.336.060 РСД (31. децембра 2014. године: 1.381.832 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2015. и 2014. године. Негативан ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих расхода, нето (напомена 30).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2015. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
<i>Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти</i>			
– Продавнице и други објекти дати у закуп	-	794.436	-
– Бензинске станице	-	-	541.624
Укупно	-	794.436	541.624

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2014. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
<i>Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти</i>			
- Продавнице и други објекти дати у закуп	-	812.024	-
- Бензинске станице	-	-	569.808
Укупно	-	812.024	569.808

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредовање методом употребних вредности :

	2015	2014
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2015	2014
Стање на почетку године	569.808	509.899
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	54.431	59.909
Пренос на некретнине, постројења и опрему	(88.469)	-
Остало	5.854	-
Укупно (смањење)/повећање по основу фер вредновања, средства	(28.184)	59.909
Стање на крају године	541.624	569.808

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ГУДВИЛ И ОСТАЛА НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Гудвил	Лиценце које се не односе на нафту и гас	Софтвер	Нематеријална улагања у припреми	Остала немате- ријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2014.						
Набавна вредност	1.962.137	986.944	5.271.729	566.974	737.003	9.524.787
Исправка вредности и обезвређење	-	(370.018)	(2.241.518)	(88.098)	(146.507)	(2.846.141)
Неотписана вредност	1.962.137	616.926	3.030.211	478.876	590.496	6.678.646
Година завршена 31. децембра 2014.						
Повећања	170.073	162.187	707.559	(103.470)	40.769	977.118
Аквизиције из пословних комбинација (напомена 35)	42.148	-	-	-	-	42.148
Обезвређење (напомена 30)	(322.848)	(533)	-	-	(8.065)	(331.446)
Амортизација	-	(132.240)	(780.319)	-	(72.493)	(985.052)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 11)	-	616.451	-	518.657	-	1.135.108
Отуђења	-	(749)	-	-	(153.714)	(154.463)
Остали преноси	-	(80.757)	(52.494)	(7)	131.527	(1.731)
Транслационе резерве	106.384	7.756	1.816	721	17.335	134.012
	1.957.894	1.189.041	2.906.773	894.777	545.855	7.494.340
На дан 31. децембра 2014.						
Набавна вредност	1.957.894	1.682.582	5.940.699	982.875	709.732	11.273.782
Исправка вредности и обезвређење	-	(493.541)	(3.033.926)	(88.098)	(163.877)	(3.779.442)
Неотписана вредност	1.957.894	1.189.041	2.906.773	894.777	545.855	7.494.340
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	1.957.894	1.682.582	5.940.699	982.875	709.732	11.273.782
Исправка вредности и обезвређење	-	(493.541)	(3.033.926)	(88.098)	(163.877)	(3.779.442)
Неотписана вредност	1.957.894	1.189.041	2.906.773	894.777	545.855	7.494.340
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	-	258.262	981.838	(308.882)	995	932.213
Обезвређење (напомена 30)	(147.054)	(8)	(72)	-	(277)	(147.411)
Амортизација	-	(126.906)	(892.877)	-	(47.117)	(1.066.900)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 11)	-	-	-	(87.573)	-	(87.573)
Отуђења	-	(32)	(3)	-	(234)	(269)
Остали преноси	-	(336)	(2.092)	-	25.292	22.864
Транслационе резерве	7.536	(542)	67	1	953	8.015
	1.818.376	1.319.479	2.993.634	498.323	525.467	7.155.279
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	1.818.376	1.932.511	6.920.051	586.421	721.791	11.979.150
Исправка вредности и обезвређење	-	(613.032)	(3.926.417)	(88.098)	(196.324)	(4.823.871)
Неотписана вредност	1.818.376	1.319.479	2.993.634	498.323	525.467	7.155.279

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Гудвил стечен кроз пословне комбинације је алоциран на прераду и маркетинг као јединицу која генерише готовину.

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних једница које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена од стране независног проценитеља на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје. Наведене калкулације су засноване на пројекцијама токова готовине пре пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Просечна бруто маржа	24,8%	17%
Стопа раста	1%	1%
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	7,25%	9,2%
- Бугарско тржиште	7,98%	9,7%
- Тржиште Босне и Херцеговине	<u>10,94%</u>	<u>13,1%</u>

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са прогнозом у индустрији. Дисконтна стопа је пре пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила:

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслаци- оне резерве	Крајње стање
2015					
Босна и Херцеговина	483.957	-	-	2.392	486.349
Румунија	419.804	-	(114.469)	(440)	304.895
Бугарска	1.054.133	-	(32.585)	5.584	1.027.132
	1.957.894	-	(147.054)	7.536	1.818.376
2014					
Босна и Херцеговина	458.686	-	-	25.271	483.957
Румунија	546.177	170.073	(322.848)	26.402	419.804
Бугарска	957.274	42.148	-	54.711	1.054.133
	1.962.137	212.221	(322.848)	106.384	1.957.894

Обезвређење у износу од 147.054 РСД (31. децембра 2014.: 322.848 РСД) је настало у оквиру пословања у Румунији и Бугарској и признато је као трошак у консолидованом извештају о укупном резултату (напомена 30).

У Босни и Херцеговини надокнадива вредност, израчуната на основу вредности у употреби, превазилази књиговодствену вредност.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***14. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ЗАЈЕДНИЧКА УЛАГАЊА**

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2015. и 2014. године приказана је у табели испод:

	Процент учешћа	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Енерговинд	50%	1.008.221	1.008.221
Српска Генерација	49%	180.438	-
Укупно инвестиције		1.188.659	1.008.221

Током 2015. године Група и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију *Serbskaia Generaciya* кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „ТЕТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 140 MW. На дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности.

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд доо чија је намена управљање радом будућег ветропарка Пландиште, укупне снаге 102 MW. Контролу над Енерговинд доо имају подједнако Група и *Asporta Limited, Cyprus*. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

15. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ОСТАЛА ДУГОРЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дугорочна потраживања по основу продаје држави и компанијама у државном власништву	12.388.550	-
	12.388.550	-
Остала дугорочна потраживања по основу продаје		
- <i>трећим лицима</i>	152.849	146.696
- <i>држави и компанијама у државном власништву</i>	4.050.963	2.272.252
	4.203.812	2.418.948
<i>Минус: исправка вредности према</i>		
- <i>трећим лицима</i>	(76.849)	(74.016)
- <i>држави и компанијама у државном власништву</i>	(1.858.864)	(2.272.252)
	(1.935.713)	(2.346.268)
	14.656.649	72.680

Дугорочна потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања у укупном износу од 14.656.649 РСД се најзначајнијим делом у износу од 11.222.228 РСД односе на дугорочни део потраживања од Републике Србије настао по основу преузимања дуговања Србијагаса према Нафтној индустрији Србије и његовог претварања у јавни дуг (краткорочни део потраживања – напомене 8 и 10).

Наведена потраживања су везана за ЕУР на дан преузимања дуга.

На дан 31. децембра 2015. године извршена је уплата прве рате у складу са Законом дефинисаном динамиком.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

16. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ, НЕТО

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Одложена пореска средства :		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	6.036.318	6.459.311
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду до годину дана	1.220.593	1.374.891
	<u>7.256.911</u>	<u>7.834.202</u>
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавеза које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	2.988.170	2.980.602
	<u>2.988.170</u>	<u>2.980.602</u>
Одложена пореска средства (нето)	<u>4.268.741</u>	<u>4.853.553</u>

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2015	2014
Стање на дан 1. јануара	4.853.600	7.439.475
Ефекат на укупни резултат	(583.694)	(2.533.344)
Ефекат на остали укупни резултат	(623)	(48.192)
Курсне разлике	(495)	(4.339)
Стање на дан 31. децембра	<u>4.268.741</u>	<u>4.853.600</u>

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Резервисања	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Укупно
Одложене пореске обавезе			
Стање 1. јануара 2014.	-	(2.337.281)	(2.337.281)
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 34)	-	(590.790)	(590.790)
Пословне комбинације	(48.192)	-	(48.192)
Курсне разлике	-	(4.339)	(4.339)
Стање на дан 31. децембра 2014.	<u>(48.192)</u>	<u>(2.932.410)</u>	<u>(2.980.602)</u>

Настанак и укидање привремених разлика:

- ефекат на укупни резултат (напомена 34)	20.190	(27.135)	(6.945)
- ефекат на остали укупни резултат	(623)	-	(623)

Стање на дан 31. децембра 2015.

	<u>(28.625)</u>	<u>(2.959.545)</u>	<u>(2.988.170)</u>
--	------------------------	---------------------------	---------------------------

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Укупно
Одложена пореска средства				
Стање 1. јануара 2014.	308.289	762.878	8.705.589	9.776.756
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 34)	(282.758)	(82.219)	(1.577.577)	(1.942.554)
Стање на дан 31. децембра 2014.	<u>25.531</u>	<u>680.659</u>	<u>7.128.012</u>	<u>7.834.202</u>
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 34)	933.479	183.363	(1.693.591)	(576.749)
Курсне разлике	(542)	-	-	(542)
Стање на дан 31. децембра 2015.	<u>958.468</u>	<u>864.022</u>	<u>5.434.421</u>	<u>7.256.911</u>

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

Порески кредити у износу од 282.119 РСД нису признати као одложена пореска средства јер је процењено да неће бити искоришћени. Ови инвестициони кредити истичу постепено до 2023. године.

17. ОСТАЛА СТАЛНА ИМОВИНА

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дати аванси за основна средства	1.360.565	2.468.780
Унапред плаћени трошкови	908.248	977.478
Остала средства	1.161.131	1.155.896
<i>Минус: исправка вредности</i>	(30.809)	(29.257)
	3.399.135	4.572.897

18. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Краткорочни кредити	3.553.120	8.600.112
Обавезе за камату	164.324	130.902
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 22)	13.417.421	6.100.504
Текуће доспеће дугорочних обавеза по фин. лизингу (напомена 22)	1.010	823
	17.135.875	14.832.341

19. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Обавезе према добављачима		
- повезана лица	10.170.810	20.253.500
- трећа лица	15.334.596	19.650.382
Обавезе за дивиденду	3.772.308	3.772.308
Остале обавезе из пословања	86.304	75.808
	29.364.018	43.751.998

Обавезе према повезаним лицима са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 10.170.810 РСД (31. децембра 2014: 20.253.500 РСД) најзначајнијим делом се односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација по основу набавке сирове нафте у износу од 10.004.805 РСД (31. децембра 2014.: 20.122.243 РСД).

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***20. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ**

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Примљени аванси	3.207.205	1.589.530
Обавезе према запосленима	3.296.282	3.639.272
Разграничења и укалкулисани приход	19.878	40.179
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	14.437	53.182
	6.537.802	5.322.163

21. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Обавеза за рудну ренту	241.017	407.990
ПДВ	1.651.548	354.270
Обавеза за акцизу	6.066.530	4.909.246
Накнада за робне резерве	350.301	583.400
Обавезе за царину	85.332	414.925
Обавезе за остале порезе и таксе	2.050.457	2.361.184
	10.445.185	9.031.015

22. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	42.427.710	47.820.723
Банкарски кредити	71.016.461	51.604.833
Обавезе за финансијски лизинг	199.289	199.738
Остале дугорочне обавезе	88.611	64.076
<i>Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза</i>	<i>(13.418.431)</i>	<i>(6.101.327)</i>
	100.313.640	93.588.043

(а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 42.427.710 РСД (2014: 47.820.723 РСД), са висином текућег доспећа од 5.657.028 РСД (2014: 5.625.967 РСД), односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(б) Банкарски кредити

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дугорочни кредити у земљи	18.693.334	7.175.319
Дугорочни кредити у иностранству	52.323.127	44.429.514
	71.016.461	51.604.833
Текуће доспеће дугорочних кредита	(7.760.393)	(474.537)
	63.256.068	51.130.296

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Између 1 и 2 године	11.829.773	6.969.316
Између 2 и 5 године	46.347.221	38.525.058
Преко 5 година	5.079.074	5.635.922
	63.256.068	51.130.296

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
УСД	53.388.078	45.401.219
ЕУР	17.247.010	5.840.104
РСД	1.174	1.520
ЈПЈ	380.199	361.990
	71.016.461	51.604.833

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој ЕБИТДА. Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантима на дан 31. децембра 2015. и 31. децембра 2014. године.

(в) Обавезе за финансијски лизинг

Минимална рата финансијског лизинга:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
До годину дана	41.677	66.290
Од 1- 5 година	205.380	229.507
Преко 5 година	707.606	790.399
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(755.374)	(886.458)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	199.289	199.738
	31. децембар 2015	31. децембар 2014
До годину дана	1.010	823
Од 1- 5 година	5.832	15.702
Преко 5 година	192.447	183.213
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	199.289	199.738

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

23. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ОБАВЕЗЕ И ТРОШКОВЕ

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2014. године	9.063.038	690.094	2.551.688	1.522.081	1.157.252	14.984.153
На терет консолидованог укупног резултата (напомена 29, 30 и 33)	52.370	32.947	329.300	-	-	414.617
Повећања и корекција процене резервисања	(14.377)	-	-	-	-	(14.377)
Укидање резервисања (напомена 29 и 33)	-	-	(1.565.729)	(812.189)	(48.009)	(2.425.927)
Актуарски добици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	(321.280)	-	-	(321.280)
Измирење обавеза	(75.419)	(152.436)	(115.426)	(608.046)	(167.626)	(1.118.953)
Остало	-	(247)	187	-	2.963	2.903
Стање на дан 31. децембра 2014. године	9.025.612	570.358	878.740	101.846	944.580	11.521.136
Стање 1. јануара 2015. године						
На терет консолидованог укупног резултата (напомена 29, 30 и 33)	268.070	307.033	80.657	244.309	15.388	915.457
Повећања и корекција процене резервисања	100.887	-	-	-	-	100.887
Укидање резервисања (напомена 29 и 33)	(49.261)	(4.300)	(20.252)	-	(111.045)	(184.858)
Актуарски добици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	(3.433)	-	-	(3.433)
Измирење обавеза	(192.942)	(185.431)	(79.010)	(49.372)	(135.632)	(642.387)
Остало	-	45	(534)	-	1.268	779
Стање на дан 31. децембра 2015. године	9.152.366	687.705	856.168	296.783	714.559	11.707.581

Анализа резервисања:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дугорочна	9.451.111	9.012.584
Краткорочна	2.256.470	2.508.552
	11.707.581	11.521.136

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 687.705 РСД (31. децембра 2014. године: 570.358 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***(в) Програм дугорочних подстицаја запослених**

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2015. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених у износу од 296.783 РСД (31. децембра 2014. године: 101.846 РСД) (напомена 29).

(г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2015. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је процењено да неће имати негативан исход спора у износу од 111.045 РСД (укидање резервисања у 2014: 48.009 РСД) и додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од 15.388 РСД. Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2015. године.

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Отпремнине	109.132	101.096
Јубиларне награде	747.036	777.644
	856.168	878.740

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
Дисконтна стопа	6,6%	6,75%
Будућа повећања зарада	2,5%	2,5%
Просечан будући радни век	15,7	12,4

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2014. године	703.727	1.847.961	2.551.688
Трошкови директно плаћених накнада	(26.150)	(89.276)	(115.426)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(321.281)	-	(321.281)
Укупно приходи признати у укупном резултату	(255.388)	(981.041)	(1.236.429)
Курсне разлике	188	-	188
Стање на дан 31. децембра 2014. године	101.096	777.644	878.740
Трошкови директно плаћених накнада	(2.881)	(76.129)	(79.010)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(3.433)	-	(3.433)
Укупно трошкови признати у укупном резултату	14.894	46.511	60.405
Курсне разлике	(544)	10	(534)
Стање на дан 31. децембра 2015. године	109.132	747.036	856.168

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

Износ признат у консолидованом укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Текући трошкови накнада	66.664	202.422
Трошкови камата	56.751	156.808
Добици од промене плана доприноса	(5.432)	(265.082)
Актуарски губици (јубиларне награде)	(24.012)	(557.749)
Трошкови прошлих услуга	(33.566)	(772.828)
	60.405	(1.236.429)

24. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2015. и 31. децембра 2014. године састоји се од 163.060.400 акција.

Дивиденда за годину која се завршила 31. децембра 2014. од 46,85 РСД по акцији, односно у укупном износу од 7.639.380 РСД је одобрена од стране Скупштине акционара дана 23. јуна 2015. године и исплаћена 31. августа 2015. године.

25. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НАФТЕ, ГАСА И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Сирова нафта	90.799.133	103.306.511
Нафтни деривати	31.137.931	44.320.010
Остало	226.455	37.236
	122.163.519	147.663.757

26. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Трошкови запослених (напомена 29)	6.380.608	7.249.959
Трошкови материјала и остале опреме (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	2.861.581	2.368.360
Трошкови одржавања и поправки	3.413.303	3.103.117
Трошкови енергије и комуналних услуга	3.371.985	3.144.580
Транспортни трошкови у производњи	2.192.525	1.480.049
Укидање исправке вредности залиха (напомена 9)	(299.644)	(205.425)
Остало	984.385	975.604
	18.904.743	18.116.244

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила
дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***27. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ**

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Трошкови запослених (напомена 29)	9.538.424	7.401.158
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	2.688.855	2.491.858
Трошкови закупа	373.641	392.916
Трошкови службеног пута	418.232	427.170
Трошкови заштите и обезбеђења	575.046	581.006
Трошкови осигурања	319.987	265.773
Услуге транспорта и складиштења	646.325	498.548
Трошкови исправке вредности спорних потраживања	(6.756.538)	2.954.565
Остало	8.735.159	5.249.923
	16.539.131	20.262.917

28. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Рудна рента	1.424.183	2.234.572
Порез на имовину	804.951	789.752
Порез на доприносе за социјално и здравствено осигурање	2.067.100	2.209.554
Остало	712.948	627.027
	5.009.182	5.860.905

29. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Трошкови зарада и накнада зарада	14.922.683	15.782.141
Трошкови накнадних примања	304.714	(2.048.618)
Остали трошкови	691.635	917.594
Укупни трошкови запослених	15.919.032	14.651.117
Доприноси за социјално и здравствено осигурање	2.067.100	2.209.554
	17.986.132	16.860.671

30. ОСТАЛИ РАСХОДИ, НЕТО

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Казне и пенали	240.583	796.372
Резервисања (судски спорови, заштита животне средине итд.)	304.488	(11.063)
Трошак обезвређења и промене на фер вредности инвестиционих некретнина	585.845	367.458
Остало	522.353	(66.358)
	1.653.269	1.086.409

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***31. НЕТО ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ КУРСНИХ РАЗЛИКА**

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Нето губици по основу курсних разлика из активности финансирања		
- добици по основу курсних разлика	1.193.294	2.278.089
- губици по основу курсних разлика	(7.557.502)	(10.585.327)
Нето губици по основу курсних разлика из пословних активности	<u>(1.697.239)</u>	<u>(4.927.225)</u>
	<u>(8.061.447)</u>	<u>(13.234.463)</u>

32. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Приходи од камата на остале депозите	343.839	380.897
Приход од камата на дате кредите	20.155	15.964
Остало	66.167	377
	<u>430.161</u>	<u>397.238</u>

33. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Расходи камата	3.359.190	3.449.670
Губици по основу реструктурирања зајмова	3.355	-
Ефекат дисконтовања дугорочних резервисања	121.397	48.371
Ефекат дисконтовања дугорочних потраживања (напомена 15)	912.967	-
<i>Минус: капиталисана камата</i>	<u>(33.227)</u>	<u>(78.399)</u>
	<u>4.363.682</u>	<u>3.419.642</u>

34. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Стопа пореза да добит за друштва која чине Групу и која су лоцирана у Републици Србији износи 15% (2014: 15%).

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Текући порез на добит	3.864.403	3.497.767
Одложени порез		
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 16)	583.694	2.533.344
	<u>4.448.097</u>	<u>6.031.111</u>

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе примењене на резултате друштава која се консолидују и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Добит пре опорезивања	19.055.802	33.869.553
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи земље у којој је настао профит	3.882.028	5.990.376
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(63.792)	(315.335)
Расходе који се не признају за пореске сврхе	342.899	985.182
Порески губици за која нису била призната одложена пореска средства (искориштен признати порески кредит), нето	305.574	(331.428)
Ефекат промене пореске стопе на одложене порезе	(18.612)	(285.251)
	4.448.097	6.043.544
Корекција пореза на добит за претходни период	-	(12.434)
	4.448.097	6.031.111

Примењена просечна стопа пореза на добит је 23,34% (2014: 17,81%). Раст стопе је последица промене у профитабилности друштава која чине Групу и услед промене у признавању пореских кредита.

35. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

У 2015. години Група није имала пословних комбинација.

У 2014. години, Група је стекла власништво над пет бензинских станица, четири у Бугарској и једну у Србији. Укупна пренета вредност плаћена за наведена стицања износи 874.367 РСД. Фер вредност стечених средстава при аквизицији износи 1.245.216 РСД и разлика представља признати гудвил.

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Пренос власништва над имовином

До дана 31. децембра 2015. године Друштво је имало власништво и право да користи и поседује 7.932 непокретности, што чини 97% од укупног броја ставки непокретне имовине (објекти и парцеле) Друштва.

Преосталих 3% преноса права над имовином Република Србија треба да изврши у складу са Уговором о купопродаји акција Нафтне индустрије Србије а.д. потписаним 2007. године.

Финансијске гаранције

На дан 31. децембар 2015. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Групе износи 6.415.857 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 2.348.766 РСД (2014: 3.454.563 РСД).

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 687.705 РСД (31. децембар 2014.: 570.358 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2015. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Група треба да плати разлику у обрачуна пореза у износу од 81 милиона УСД која се односи на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Групе ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре четири године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2015. године одлив економски користи није вероватан обзиром да постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и, уколико га има, износа додатног пореза на профитну нафту.

37. НАЈЗНАЧАЈНИЈА ДРУШТВА ГРУПЕ

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће %	
			31. децембар 2015	31. децембар 2014
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт,	Румунија	Промет	100	100
Rannon naftagas Kft, Будимпешта	Мађарска	Истраживање и производња	100	100
НИС Оверсис, Ст Петербург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервис д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервис д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
О Зоне а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	66	66
Светлост д.о.о. Бујановац	Србија	Промет	51	51

У 2015. години друштво Јубос, Бор је ликвидирано.

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА**

У сврху састављања ових консолидованих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са MPC 24 Повезана лица.

Већински власник Групе је Гаспром Њефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је Гаспром, Руска Федерација.

Група је у 2015. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2015. године и 31. децембра 2014. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима осим државе и компанија у државном власништву је следеће:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања	Укупно
На дан 31. децембар 2015.				
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	148.105	195.656	343.761
Остала обртна имовина	-	9.394	-	9.394
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	1.188.659	1.188.659
Добављачи и остале обавезе из пословања	(10.004.805)	(166.005)	-	(10.170.810)
Краткорочне финансијске обавезе и текуће доспеће дугорочних обавеза	(5.657.028)	-	-	(5.657.028)
Дугорочне финансијске обавезе	(36.770.682)	-	-	(36.770.682)
	(52.432.515)	(8.506)	1.384.315	(51.056.706)
На дан 31. децембар 2014.				
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	36.398	117.858	154.256
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	1.008.221	1.008.221
Добављачи и остале обавезе из пословања	(20.122.243)	(131.257)	-	(20.253.500)
Остале краткорочне обавезе	-	(12.831)	-	(12.831)
Краткорочне финансијске обавезе и текуће доспеће дугорочних обавеза	(5.625.967)	-	-	(5.625.967)
Дугорочне финансијске обавезе	(42.194.756)	-	-	(42.194.756)
	(67.942.966)	(107.690)	1.126.079	(66.924.577)

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2015. и 2014. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима осим са државом и компанијама у државном власништву:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања	Укупно
Година која се завршила дана 31. децембра 2015. године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	-	85.607	-	85.607
Остали приходи	-	644.591	-	644.591
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(79.738.772)	(2.038.456)	-	(81.777.228)
Трошкови производње и прераде	(7.432)	(578.122)	-	(585.554)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(21.981)	-	-	(21.981)
Остали расходи, нето	(16.210)	67.678	-	51.468
Финансијски расходи	(945.091)	-	-	(945.091)
	(80.729.486)	(1.818.702)	-	(82.548.188)
Година која се завршила дана 31. децембра 2014. године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	-	2.142.288	-	2.142.288
Остали приходи	-	66.250	-	66.250
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(120.683)	(96.464.757)	-	(96.585.440)
Трошкови производње и прераде	(10.778)	(26.487)	-	(37.265)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(40.354)	(12.974)	-	(53.328)
Остали расходи, нето	(4.556)	(1.583)	-	(6.139)
Финансијски расходи	(1.150.071)	-	-	(1.150.071)
	(1.326.442)	(94.297.263)	-	(95.623.705)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	31. децембар 2015	31. децембар 2014
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
ХИП Петрохемија	23.268.304	13.004.338
Србијагас	101.306	29.289.917
Република Србија	18.703.814	-
	42.073.424	42.294.255
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(800.455)	(830.355)
Србијагас	(372.985)	(226.896)
	(1.173.440)	(1.057.251)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(12.470)	(7.109)
Србијагас	-	(12.806)
	(12.470)	(19.915)

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
<i>Пословни Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	17.580.877	23.382.492
Србијагас	3.927.429	2.926.879
	21.508.306	26.309.371
<i>Пословни Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(169.108)	(174.117)
Србијагас	(933.151)	(751.452)
	(1.102.259)	(925.569)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајније се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

Накнаде плаћене или плативе кључном руководству у 2015. и 2014. години приказане су у табели која следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015	2014
Зараде и остала краткорочна примања	425.613	685.322
	425.613	685.322

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2015. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

40. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ*Лизинг*

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар	31. децембар
	2015	2014
До годину дана	164.962	151.533
Од 1- 5 година	157.477	206.160
Преко пет година	143.738	148.888
	466.177	506.581

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар	31. децембар
	2015	2014
До годину дана	1.361.806	1.020.707
Од 1- 5 година	1.716.271	2.290.408
Преко пет година	358.779	403.808
	3.436.856	3.714.923

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада

У октобру 2011. године Група је закључила Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада за истраживање и производњу угљоводоника у Темишварској области у Румунији. Према Уговору, Група је у обавези да финансира 85% укупних трошкова истраживања на четири блока у наведеној области. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 85% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са East West Petroleum Corporation, Канада, Група ће имати улогу Оператера и биће задужена за, и водиће заједничко пословање. Припреме за извођење истражних радова су у току. На дан 31. децембра 2015. године радови бушења и истраживања на блоку 2,3,7 и 8 били су процењени на 45 милиона УСД.

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

41. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЕШТАВАЊА

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте нижа је у односу на цену на дан 31. децембра 2015. године и износи 32,74 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије да одговори на свако наредно смањење.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2015. године до 2. фебруара 2016. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

НИС Група
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила
дана 31. децембра 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

НИС Група
Контакт информације

Седиште Групе је:

Улица Народног Фронта 12,
Нови Сад, Република Србија
21000

Телефон: (+ 381 21) 481 1111

е-mail: office@nis.eu

www.nis.eu

Односи са инвеститорима

е-mail: investor.relations@nis.eu